สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้
National Discovery Museum Institute

พิพิธภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พิพิธภัณฑ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หนังสือ “แนะนำพิพิธภัณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

สร้างสรรค์และเผยแพร่โดย

ฝ่ายเครือข่ายพิพิธภัณฑ์
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
สำนักนายกรัฐมนตรี
เลขที่ 4 ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร 10200
โทรศัพท์ : 0 2225 2777 โทรสาร : 0 2225 2775
Website : www.museumsiam.com

สำนักนายกรัฐมนตรี
okmd
NDMI

คำนำ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) เป็นหน่วยงานภายในของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ในกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี มีพันธกิจหลักในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ที่ทันสมัย ตามแนวคิด “Discovery Museum” ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ของแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ และมีการนำเสนอองค์ความรู้ที่น่าสนใจ สนุกสนาน และเพลิดเพลิน

สพร. ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็น ในการส่งเสริมและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ระดับท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อสนับสนุนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ รวมถึงนโยบายส่งเสริมการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ระดับท้องถิ่นของประเทศ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้แนวคิดของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แพร่ขยายออกไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศ ผ่านต้นแบบในระดับท้องถิ่น และสนองตอบต่อประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการแนะนำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเน้นพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ “ข้าว เกลือ โลหะ” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของงานเทศกาลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือ Museum Festival 2015

สพร. ขอขอบคุณพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ทุกแห่งที่สนับสนุนข้อมูล สำหรับการจัดพิมพ์ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือแนะนำพิพิธภัณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้

นายราเมศ พรหมเย็น
รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
และผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญ

10 **อีสานตอนเหนือ**

11 จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

12 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร

13 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง

14 **อีสานตอนตะวันออก**

15 พิพิธภัณฑ์ชุมชนนาอุดม – โนนหนองหอ

16 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง บ้านเกวียนมุก

17 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาปะอาวเหนือ

18 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

19 หอวัฒนธรรมอุบลนิทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

20 พิพิธภัณฑ์เมืองเกษมสีมา

21 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน บ้านท่าไห

22 พิพิธภัณฑ์ชุมชนวัดถ้ำพระศิลาทอง

23 **อีสานตอนกลาง**

24 พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนไตรรัตนวิทยาคม
25 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น
26 สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น
27 โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น
28 พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
29 โฮงประวัติศาสตร์ยโสธร
30 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ร้อยเอ็ด
31 พิพิธภัณฑ์เมืองบัว
32 พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญาบ้านกู่กาสิงห์
33 พิพิธภัณฑ์เมืองจำปาขัน
34 พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา
35 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย
36 ห้องไทยศึกษานิทัศน์
37 พิพิธภัณฑ์บ้านโนนวัด
38 Maloei พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเลย

39 **อีสานตอนใต้**

40 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก
41 ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้
42 ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน วัดคุรุราษฎร์ กระสัง
43 ห้องภาพเมืองสุรินทร์

เกริ่นนำ

ตามรอย ข้าว เกลือ โลหะ ค้นหาแรกเริ่มอีสานในพิพิธภัณฑ์

มื่อมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย รู้จักการปลูกข้าวเป็นอาหาร นำไปสู่การเกิดสังคมเกษตรกรรมที่พัฒนามาเป็นเมืองขนาดใหญ่ และเกิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายข้าวและสิ่งของต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น

ภายใต้ผืนดินของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยยังเป็นแหล่งเกลือสินเธาว์ขนาดใหญ่ จำนวนเกลือที่หาได้ไม่มีวันหมด ได้ถูกนำมาใช้ในการปรุงและถนอมอาหารนับตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะปลาร้าซึ่งเป็นอาหารหลักของชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการทำการเกษตรกรรม เครื่องมือโลหะถือเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญในการทำไร่ไถนา โลหะไม่ได้เป็นเพียงนวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต แต่ยังเป็นเครื่องประดับล้ำค่า บ่งบอกสถานะทางสังคม จากหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์หลายแห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พบการผลิตเหล็กในเชิงกึ่งอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นการผลิตใช้เองหรือผลิตเพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขาย ในขั้นตอนการผลิตเหล็ก เกลือนับเป็นส่วนสำคัญมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์

ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ที่มีอายุอยู่ในยุคโลหะกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพบควบคู่ไปกับแหล่งเกลือ และแหล่งปลูกข้าว บางแห่งมีการอยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องมาจนสมัยประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในยุคที่มีอิทธิพลเขมรเข้ามา ชุมชนเหล่านี้ยังพึ่งพิงข้าว เกลือ และโลหะ ซึ่งเป็นผลผลิตหลักที่ใช้ดำรงชีวิตและแลกเปลี่ยนซื้อขาย

ปัจจุบันข้าวและเกลือยังคงเป็นส่วนสำคัญในสังคมอีสาน เกลือสินเธาว์ถูกผลิตด้วยวิธีการแตกต่างกันไป และยังคงเป็นปัจจัยหลักในการผลิตอาหารหลักคือ ปลาร้า ขณะที่โลกอุตสาหกรรมได้พัฒนาโลหะไปสู่การผลิตขนาดใหญ่ แต่การครอบครองโลหะยังเปรียบได้กับการครอบครองอำนาจดังเช่นอดีต

พิพิธภัณฑ์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายแห่งเป็นตัวแทนที่สะท้อนเรื่องราวของ ข้าว เกลือ โลหะ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นวัฒนธรรมอีสานได้เป็นอย่างดี หากลองค้นคว้า ค้นหา จะพบรากลึกของวัฒนธรรมอีสานที่ซ่อนตัวอยู่ตามพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ [สิ่งที่น่าสนใจ] ที่อยู่ภายใต้ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้ จะเป็นลูกกุญแจหนึ่งดอกที่วางให้ผู้ชมพิพิธภัณฑ์ได้ลองไขประตูไปค้นหาเรื่องราววัฒนธรรมอีสาน ผ่านข้าว เกลือ โลหะที่ซ่อนอยู่ในเรื่องราวของวัตถุสิ่งของต่างๆ ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์

แผนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บึงกาฬ
นครพนม
สกลนคร
กาฬสินธุ์
มุกดาหาร
ร้อยเอ็ด
ยโสธร
จำนาจเจริญ
อุบลราชธานี
ศรีสะเกษ
สุรินทร์

อีสานตอนเหนือ

จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า)

ถนนสุนทรวิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 48000
042 511 287
042 511 287, 042 511 574
www.nakhonphanom.go.th
เปิดบริการวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 10.00 – 19.30 น.

จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (หลังเก่า) ก่อสร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2455 – 2457 โดยได้อิทธิพลรูปแบบสถาปัตยกรรมจากอาคารตะวันตก เดิมเป็นทรัพย์สินส่วนตัวของพระยาอดุลยเดชสยามเมศวรภักดีพิริยพาหะ (อุ้ย นาครทรรพ) เทศาภิบาลมณฑลอุดรธานี ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมคนแรก ต่อมาพระยาอดุลยเดชฯ ได้ขายอาคารหลังนี้ให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้เป็นที่พักของผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดพำนักในจวนแห่งนี้ 24 คน ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ตัวอาคารภายในจวนฯ มี 3 หลัง อาคารหลังแรกมี 2 ชั้น มีการจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองนครพนม วัฒนธรรมและประเพณีของเมืองนครพนม อาคารด้านหลังเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว จัดแสดงเรื่องประเพณีไหลเรือไฟ ซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของจังหวัดนครพนม ใกล้กันเป็นอาคารชั้นเดียวจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว

สิ่งที่น่าสนใจ : แบบจำลองเรือไฟดั้งเดิม ประเพณีไหลเรือไฟ พิธีกรรมเพื่อความสมบูรณ์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร

เลขที่ 11 ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
042 711 274, 042 744 009
snrulac@gmail.com http://lac.snru.ac.th/
เปิดบริการเวลา 08.30-16.30 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

สถาบันภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เป็นหน่วยงานหลักตามโครงสร้างบริหารงานของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร พ.ศ.2548 ตั้งอยู่ที่อาคาร 1 เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น มีการจัดแสดงนิทรรศการแบ่งเป็นห้องต่างๆ ดังนี้ ชั้นล่างมีห้องประวัติมหาวิทยาลัย ห้องนิทรรศการกลุ่มสนุก (ส-กลนคร น-นครพนม สระอุ-มุกดาหาร ก-กาฬสินธุ์) ชั้นบนจัดแสดงนิทรรศการโครงการพัฒนา ฟื้นฟู และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย เรื่องศาสนา เรื่องผ้าทอสกลนคร เรื่องการทำปลาร้าของชาวสกลนคร เรื่องการปลูกพืชนอกฤดู เรื่องสมุนไพรน้ำมันว่าน เรื่องกลุ่มชาติพันธุ์ เรื่องกลุ่มอินแปง และเรื่องหัตถกรรม นอกจากนี้ยังมีห้องจัดแสดงวัตถุต่างๆ ได้แก่ ห้องเครื่องปั้นดินเผา และห้องเครื่องโลหะ ห้องผ้าย้อมคราม และห้องสกลนครซึ่งจัดแสดงหุ่นจำลองสถานที่สำคัญในจังหวัดสกลนคร และการจำลองชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน

สิ่งที่น่าสนใจ : ข้อมูลเกี่ยวกับโพนดินและหลักฐานที่ค้นพบ โพนดิน หลักฐานการผลิตเกลือตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในสกลนคร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง

หมู่ที่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี 41320
042 208 340 042 208 343
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง กรมศิลปากร
เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 – 16.30 น. เสียค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ก่อตั้งขึ้นในแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง เพื่อจัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดค้นที่บ้านเชียงตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 และแหล่งโบราณคดีใกล้เคียง ประกอบด้วยกลุ่มภาชนะดินเผา เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอื่นๆ อีกมากมาย บริเวณของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง ยังเชื่อมโยงถึง หลุมขุดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีใน และชุมชนบ้านไทพวน จากคุณค่าของบ้านเชียงในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งยังคงหลงเหลือหลักฐานที่แสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนยุคนั้น ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างดี เมื่อปี พ.ศ. 2535 คณะกรรมการมรดกโลกได้ขึ้นบัญชี “แหล่งวัฒนธรรมบ้านเชียง” ไว้เป็นแหล่งหนึ่งในบรรดามรดกโลก เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศไทย และเป็นอันดับที่ 359 ของโลก นิทรรศการในพิพิธภัณฑ์แห่งชาติบ้านเชียง ได้แบ่งการจัดแสดงออกเป็นเรื่องราวต่าง ๆ ประกอบด้วย การสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดี สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วัฒนธรรมบ้านเชียง โบราณวัตถุประเภทต่างๆ ในวัฒนธรรมบ้านเชียง และนิทรรศการไทพวน

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเหล็กที่มีร่องรอยของแกลบข้าว หลักฐานแสดงสังคมกสิกรรมที่บ้านเชียงในยุคก่อนประวัติศาสตร์

อีสานตอนตะวันออก

พิพิธภัณฑ์ชุมชนนาอุดม – โนนหนองหอ

วัดนาอุดมวนาราม เลขที่ 159 หมู่ 6 ตำบลนาอุดม อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร 49130

พระอธิการธานินทร์ วิสุทธิสาโร 085-8699214

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 – 16.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

เมื่อปี พ.ศ.2536 ได้มีการค้นพบโบราณวัตถุในพื้นที่บ้านนาอุดม – โนนหนองหอ และได้มีการลักลอบขุดหาโบราณวัตถุเพื่อจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง จนทำให้พื้นที่ที่มีคุณค่าทางโบราณคดีถูกขุดทำลายทั่วทั้งบริเวณ ต่อมาพระอธิการธานินทร์ วิสุทธิสาโร วัดนาอุดมวนาราม ได้ขอรับบริจาคโบราณวัตถุและเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน โดยการจัดผ้าป่าขึ้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 ได้มีการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ โดยใช้งบประมาณจากการบริจาคและการร่วมแรงของชาวบ้าน ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์แบ่งการจัดแสดงเป็น 3 ส่วน คือ ห้องพระประดิษฐานพระพุทธรูปหลายองค์ โดยรอบเป็นตู้จัดแสดงวัตถุมงคล ห้องแหล่งโบราณคดีโนนหนองหอ จัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในบริเวณชุมชน เช่น ภาชนะดินเผาแบบต่างๆ เครื่องมือและอุปกรณ์โลหกรรมโบราณ เครื่องประดับแก้ว เครื่องประดับสำริด เครื่องมือเหล็ก ก้อนโลหะ ชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ห้องวิถีชีวิตชุมชน จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน เครื่องมือทอผ้า และเรือนครัวแบบอีสาน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงข้อมูลประวัติชุมชน ประเพณี และความเชื่อในชุมชน ตลอดจนการร่วมไม้ร่วมมือของคนในชุมชนจนเกิดการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์

สิ่งที่น่าสนใจ : ชิ้นส่วนของแม่พิมพ์กลองมโหระทึก หลักฐานการเป็นแหล่งผลิตกลองมโหระทึกโบราณที่พบเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง บ้านเกวียนมุก

เลขที่ 10 ถนนตาดแคน ซอย 18 (เยื้อง ร.พ.ช.) อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000
คุณสมศักดิ์ ศรีบุญเรือง 042 613 647 042 613 647
เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 – 17.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

บ้านเกวียนมุกก่อตั้งโดย คุณสมศักดิ์ ศรีบุญเรือง ผู้ชื่นชอบในการสะสมวัตถุสิ่งของและเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน โดยใช้เวลามากกว่า 20 ปี ในการสะสม ซึ่งวัตถุสิ่งของส่วนใหญ่ได้มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน จึงเป็นสาเหตุที่มีการตั้งชื่อต่อท้ายว่าพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอีสานสองฝั่งโขง คุณสมศักดิ์ได้รับแรงบันดาลใจในการจัดแสดงนิทรรศการมาจากพิพิธภัณฑ์ม้ง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีการสร้างแบบง่ายๆ คล้ายโรงนา จึงเริ่มจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ขึ้น โดยแบ่งเป็นอาคารต่างๆ จัดแสดงตามลักษณะของวัตถุ เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้สูญหายไป และเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเครื่องใช้ของนายฮ้อยวัว ควาย เมืองมุกในช่วง ร.4, เกวียนบ้านนาสะไมย์ จากยโสธร ที่มีลักษณะบอบบางและสวยที่สุดในประเทศไทย

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดบูรพาปะอาวเหนือ

วัดบูรพาปะอาวเหนือ เลขที่ 87 หมู่ 5 บ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

พระมหาพยนต์ สันตจิตโต เจ้าอาวาสวัดบูรพาปะอาวเหนือ 045 344 454, 089 578 5763

เปิดบริการทุกวัน ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

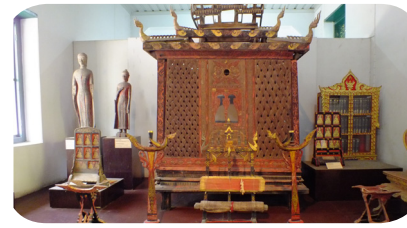

ชุมชนบ้านปะอาวเป็นชุมชนที่เก่าแก่ มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน กลุ่มคนแรกเริ่มของชุมชนได้อพยพมาจากประเทศลาว ต่อมาพระมหาพยนต์ สันตจิตโต และชาวบ้านได้มีแนวคิดในการรวบรวมวัตถุสิ่งของต่างๆ มาจัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมมาจากบรรพบุรุษเอาไว้ ในระยะแรกทางวัดได้รับบริจาคและรวบรวมวัตถุสิ่งของต่างๆ มาเก็บไว้ที่ศาลาที่พักสงฆ์ก่อนเป็นการชั่วคราว โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 และได้จัดแสดงแบบไม่เป็นทางการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 และเปิดตัวเป็นพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ.2541 ต่อมาได้มีการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์หลังใหม่มีความสูง 3 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงวัตถุต่างๆ โดยแยกเป็นหมวดหมู่ไว้ เช่น เครื่องจักสาน เครื่องโลหะ ผนังโดยรอบเขียนภาพจิตรกรรมเล่าเรื่องประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านปะอาวที่มีการอพยพมาจากประเทศลาว และได้ก่อร่างสร้างชุมชนขึ้นมา โดยมีอาชีพหลัก คือ การหล่อทองเหลือง และการค้าขายแบบนายฮ้อย คือ นายฮ้อยทองเหลือง และนายฮ้อยเกลือ ชั้นบนจัดแสดงเกี่ยวกับพุทธศาสนา ผนังโดยรอบเขียนภาพจิตรกรรมเรื่องราวของฮีตสิบสอง ซึ่งเป็นประเพณี 12 เดือนของชาวอีสาน

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเครื่องใช้ของนายฮ้อยเกลือ, เครื่องมือแสดงการทำทองเหลืองแบบดั้งเดิม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

เลขที่ 318 ถนนเขื่อนธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี 34000
045 255 105, 045 255 071 045 255 105, 045 255 071 ต่อ 16
Ubon Ratchathani National Museum : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี
เปิดบริการวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เสียค่าเข้าชม

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี เดิมเป็นศาลากลางจังหวัด สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2461 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บนที่ดินที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ทรงขอจากทายาทของราชบุตร (สุ่ย บุตรโลบล) คือ หม่องเจียงคำ ชุมพล ณ อยุธยา ในปี พ.ศ.2526 จังหวัดอุบลราชธานีได้มอบอาคารหลังนี้ให้กรมศิลปากรบูรณะ และใช้เป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทางเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2532 ภายในจัดแสดงเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี ภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์เริ่มแรก วัฒนธรรมทวารวดี และวัฒนธรรมเจนละ (ขอมหรือเขมรสมัยก่อนเมืองพระนคร) ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 12 – 15 วัฒนธรรมขอมหรือเขมรสมัยเมืองพระนคร ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 – 18 วัฒนธรรมไทย-ลาว ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 23 – 25 ผ้าโบราณและผ้าพื้นเมืองอุบลราชธานี ดนตรีพื้นเมือง ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน และเครื่องใช้ในครัวเรือน การปกครอง และงานประณีตศิลป์เนื่องในพุทธศาสนา

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเหล็ก, เครื่องสำริด และหลักฐานข้าวเปลือกในหม้อจากแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ บ้านก้านเหลือง

หอวัฒนธรรมอุบลนิทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
045 352 094, 045 352 000 – 29 ต่อ 1122 045 352 094
www.ubru.ac.th bkb_bobo@hotmail.com
เปิดบริการวันจันทร์ – วันเสาร์ เวลา 08.30 – 16.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายล่วงหน้าก่อน 3 วันทำการ

หอวัฒนธรรมอุบลนิทัศน์ ตั้งอยู่ชั้นล่างของอาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก อุบลราชธานี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ท้องถิ่นของชุมชนและจังหวัดใกล้เคียง ทั้งยังเป็นศูนย์ส่งเสริมสร้างสำนึกท้องถิ่นในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของอุบลราชธานี ภายในนิทรรศการแบ่งการจัดแสดงเป็น 4 ส่วน คือ ห้องภูมิเมือง จัดแสดงเรื่องภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยาและทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่อุบลราชธานี ห้องภูมิราชธานี จัดแสดงความเป็นมาของเมืองอุบลราชธานี ตั้งแต่สมัยก่อนประวิศาสตร์ถึงยุคประวัติศาสตร์ การสร้างบ้านแปงเมือง เจ้าเมืองในยุคต่างๆ การผนวกเข้ากับราชอาณาจักรสยาม และกบฏผู้มีบุญ ห้องภูมิปัญญา จัดแสดงเรื่องวิถีชีวิตชาวอีสาน ไม่ว่าเป็นเรื่องอาหารการกิน ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ดนตรี ภาษา ประเพณีในรอบปี หรือเรียกว่า ฮีตสิบสอง ตลอดจนเรื่องราวของบุคคลสำคัญของเมืองอุบลราชธานี ห้องภูมิธรรม จัดแสดงเรื่องราวของพุทธศาสนา ประวัติของพระสงฆ์รูปสำคัญในเมืองอุบลราชธานี รวมถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมในพุทธศาสนาที่พบในอุบลราชธานี

สิ่งที่น่าสนใจ : ข้อมูลการทำฆ้องแบบดั้งเดิม ที่บ้านทรายมูล อำเภอพิบูลมังสาหาร

พิพิธภัณฑ์เมืองเกษมสีมา

วัดเกษมสำราญ บ้านเกษม หมู่ 8 ตำบลเกษม อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี 34130

พระครูเกษมธรรมานุวัตร เจ้าอาวาสวัดเกษมสำราญ 087 255 6088

วัดเกษมสำราญ

เปิดบริการทุกวัน /ไม่เสียค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑ์เมืองเกษมสีมาเกิดจากแนวคิดของทางวัดและชาวบ้าน นำโดย พระครูเกษมธรรมานุวัตร หรือชาวบ้านเรียกว่า ญาท่านเกษม โดยมีแนวคิดในการสร้างอาคารกลางน้ำตามความเชื่อโบราณ เพื่อป้องกันปลวกเข้าไปกัดกินข้าวของ จึงได้มีการขุดสระขึ้นในปี พ.ศ.2537 และก่อสร้างอาคารในปี พ.ศ. 2544 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2552 และมีการบริจาควัตถุสิ่งของต่างๆ จากชาวบ้าน ส่วนการตกแต่งและออกแบบพิพิธภัณฑ์ได้มี ผ.ศ.ดร.ศักดิ์ชาย สิกขา, ผ.ศ.ดร.ประทับใจ สิกขา และคณะทำงานจากคณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จัดทำโครงการการออกแบบและพัฒนาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในภาคอีสาน และได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2553 ภายในพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวบ้าน โดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ เช่น เครื่องครัว เครื่องโลหะ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์จากแหล่งโบราณคดีโนนนาว่าน ซึ่งอยู่ในเขตรอยต่อระหว่าง บ้านเกษม – บ้านคำสมิง ในตำบลเกษม ส่วนชั้นบนจัดแสดงเครื่องใช้ในพุทธศาสนา เช่น หีบพระธรรม และตู้พระธรรม โฮงฮด (รางรดสงฆ์) โหง่ (ช่อฟ้า) พระพุทธรูปไม้ ฯลฯ พระครูเกษมธรรมานุวัตรยังได้จัดสรรพื้นที่ภายในวัดให้เป็นศูนย์หัตถกรรมของหมู่บ้าน ซึ่งมีการอนุรักษ์วิธีการทำงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมเอาไว้ เช่น เมรุนกหัสดีลิงค์ และเครื่องจักสานรูปแบบต่างๆ

สิ่งที่น่าสนใจ : ก่องข้าว เครื่องจักสานในวัฒนธรรมข้าวที่มีการจักสานตามประโยชน์ใช้สอย

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน บ้านท่าไห

วัดศรีโพธิ์ชัย บ้านท่าไห หมู่ 1 ตำบลท่าไห อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี 34150

พระครูปริยัติธรรมจารี เจ้าอาวาสวัดศรีโพธิ์ชัย 085 778 5469

เปิดทำการทุกวัน /ไม่เสียค่าเข้าชม

บ้านท่าไหตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำชี เดิมชาวบ้านท่าไหอพยพมาจากจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดยโสธร โดยมีทักษะการทำเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน บ้านท่าไห เป็นอาคาร 2 ชั้นสร้างขึ้นกลางสระน้ำ ตัวอาคารสร้างด้วยไม้ยูงทั้งหลัง เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2543 โดยพระครูปริยัติธรรมจารี เจ้าอาวาสวัดศรีโพธิ์ชัย ได้สะสมวัตถุจากการบริจาคของชาวบ้านท่าไหที่มีจิตศรัทธานำมาถวายวัด เมื่อสิ่งของมีจำนวนมากขึ้น พระครูฯ จึงได้ร่วมกับชาวบ้านสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์สำหรับเก็บรักษาวัตถุต่างๆ ให้เป็นที่ศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ภายในอาคารแบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงวัตถุพื้นบ้าน เช่น เครื่องจักสาน เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนชั้นบนจัดแสดงเงินตราต่างประเทศ ภาชนะต่างๆ และงานพุทธศิลป์ ด้านนอกจัดแสดงเกวียนที่เคยใช้สอยในหมู่บ้าน

สิ่งที่น่าสนใจ : ไหปลาร้า เครื่องปั้นดินเผาที่เป็นสินค้าสำคัญของบ้านท่าไห

พิพิธภัณฑ์ชุมชนวัดภูถ้ำพระศิลาทอง

บ้านนาหนองเชือก หมู่ 3 ตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี 34170

พระอาจารย์คารม โอภาโส 083 126 9011 นายอารมณ์ ชินณกะธรรม 089 280 1926 หรือที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเจียด

เปิดบริการทุกวัน/ ไม่เสียค่าเข้าชม

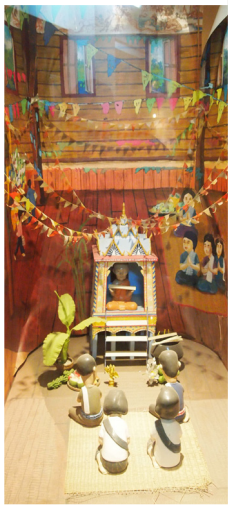
เดิมพระอาจารย์คารม โอภาโส มีโครงการก่อสร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่ จึงได้ขอบริจาคดินจากชาวบ้านที่อยู่ใกล้วัดภูถ้ำพระศิลาทอง นายบัวผัน ชินณกะธรรม เจ้าของที่นาที่ด้านหน้าวัดภูถ้ำพระศิลาทองได้บริจาคดินเพื่อนำมาถมบริเวณอาคารหลังใหม่ และได้พบเศษภาชนะดินเผา และเศษกระดูกมนุษย์จำนวนมาก ชาวบ้านได้ช่วยกันนำขึ้นมาและเก็บรักษาไว้ในวัด ต่อมาทางวัดจึงได้สร้างอาคารขึ้นมาเพื่อจัดแสดงโบราณวัตถุเพื่อเป็นแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ของชุมชน ในปี พ.ศ.2551 กรมศิลปากรได้มีโครงการเครือข่ายมรดกทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายในการสนับสนุนดำเนินงานของกรมศิลปากร โดยสร้างความรู้ด้านการศึกษาและอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีบ้านหนองเชือก ให้ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาประวัติความเป็นมาของชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี และจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงโบราณวัตถุต่างๆ เช่น เครื่องปั้นดินเผาภายในบรรจุโครงกระดูกมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ สร้อยคอทำจากลูกปัดแก้วและหิน กำไลสำริด ขวานสำริด นอกจากนี้ชาวบ้านยังร่วมกันบริจาคเครื่องใช้พื้นบ้าน เพื่อมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ด้วย

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องสำริดจากแหล่งโบราณคดีวัดภูถ้ำพระศิลาทอง

อีสานตอนกลาง

พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนไตรรัตนวิทยาคม

โรงเรียนไตรรัตนวิทยา กิ่งอำเภอม้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ 46130

043 313 621, อาจารย์ทวี พรมมา 087 223 2185

เปิดบริการวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 08.30 – 16.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาปี พ.ศ. 2542 เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้วิชาท้องถิ่นของเรา และมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และโบราณวัตถุต่างๆ ของจังหวัดกาฬสินธุ์ และให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แก่คนรุ่นหลัง อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารคอนกรีตชั้นเดียว ภายในแบ่งส่วนการจัดแสดงเป็นส่วนต่าง ๆ บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ ของท้องถิ่นอีสาน เช่น เครื่องดนตรีพื้นบ้าน เครื่องมือดักจับสัตว์ ศาสนาความเชื่อ เครื่องเรือนพื้นบ้านอีสาน สมุนไพรพื้นบ้าน เครื่องจักสานพื้นบ้าน ผ้าอีสาน ตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับข้าว ตั้งแต่เรื่องราวของพันธุ์ข้าวไปจนถึงวิธีดีข้าว ซึ่งเป็นเรื่องราวของท้องถิ่นกาฬสินธุ์

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนาในภาคอีสาน, เรื่องการเฮ็ดอยู่เฮ็ดกินการทำนาของชาวอีสานกลาง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น

เลขที่ 193 ถนนหลังศูนย์ราชการ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
043 246 170 043 246 170
kkmuseum48_t@hotmail.com
Khonkaen National Museum : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น
เปิดบริการวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เสียค่าเข้าชม

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ พ.ศ. 2510 จนถึงปี พ.ศ. 2515 จึงได้ดำเนินการจัดแสดงแล้วเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2515 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่นจัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในพื้นที่หน่วยศิลปากรที่ 7 หรือบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ ขอนแก่น อุดรธานี สกลนคร กาฬสินธุ์ หนองคาย มหาสารคาม และบึงกาฬ อาคารจัดแสดงประกอบด้วยอาคารด้านหน้า 2 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่พบในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและใกล้เคียง โบราณวัตถุสมัยทวารวดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโบราณวัตถุที่สำคัญ คือ ใบเสมาจำหลักจากเมืองฟ้าแดดสูงยาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ชั้นบนจัดแสดงโบราณวัตถุในศิลปะเขมร ศิลปะล้านช้าง และโบราณวัตถุในสมัยรัตนโกสินทร์ที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาคารด้านหลังมีชั้นเดียวจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านของชาวขอนแก่นในอดีต

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องสำริดประเภทต่างๆ เช่น กระดึงสำริด วัวสำริด ที่แสดงถึงวัฒนธรรมข้าวที่ควบคู่กับงานโลหกรรมในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002
043 332 035 043 332 760
http://cac.kku.ac.th
เปิดบริการทุกวัน เวลา 10.00 – 19.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชมเป็นเวลา 7 วัน

ในปี พ.ศ. 2541 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับงบประมาณในการก่อสร้างหอศิลปวัฒนธรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรม เช่น นิทรรศการ การจัดทำพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา “ห้องอีสานนิทัศน์” ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาคารหอศิลปวัฒนธรรมออกแบบโดย รศ.ดร.วิโรฒ ศรีสุโร และ รศ.ธิติ เฮงรัศมี โดยให้มีรูปทรงแบบ “เล้าข้าว” ของอีสาน อันหมายถึงการเก็บออมอาหารการกินไว้อย่างอุดมสมบูรณ์ ภายในพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา “ห้องอีสานนิทัศน์” แสดงถึงเรื่องราวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งในเรื่องภูมิศาสตร์กายภาพ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา ประเพณีวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมอีสาน ดนตรีและการแสดง ภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสาน ตลอดจนอีสานในยุคปัจจุบัน

สิ่งที่น่าสนใจ : ภาพจำลองประเพณีพื้นบ้านอีสาน โดยเฉพาะประเพณีบั้งไฟ เพื่อส่งสัญญาณถึงพญาแถน

โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น

โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น ถนนรอบบึง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น 40000
โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น 043 271 173,
สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น 043 224 031 ต่อ 1601 – 1604
043 271 173 http://www.kkmuni.org/hong-title.htm
เปิดบริการวันจันทร์ - เสาร์ เวลา 09.00 – 17.00 น. เสียค่าเข้าชม

เมื่อพ.ศ. 2541 เทศบาลนครขอนแก่นได้มีการทำประชาพิจารณ์เรื่องเมืองน่าอยู่ ได้เกิดแนวความคิดที่จะทำให้ชาวขอนแก่นรักบ้านเกิดของตนเอง จึงเริ่มมีการตั้งคณะสืบค้นประวัติศาสตร์เมืองขอนแก่นขึ้น และนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ “โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น” โดยเปิดทำการเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2546 คำว่า “โฮงมูนมัง” เป็นภาษาอีสาน โฮง หมายถึง ห้องโถงหรือหอที่มีขนาดกว้างใหญ่ มูนมัง หมายถึง ทรัพย์สมบัติ, มรดก ดังนั้น “โฮงมูนมังเมืองขอนแก่น” จึงมีความหมายว่าห้องที่เก็บรวบรวมทรัพย์สมบัติ อันสื่อถึงความเป็นมาและเรื่องราวของเมืองขอนแก่น ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ผู้คนได้สัมผัสถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวขอนแก่น นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในขอนแก่น การก่อตั้งเมืองขอนแก่น วิถีชีวิตชาวขอนแก่นในอดีต ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวขอนแก่น บุคคลสำคัญ และศิลปกรรมในขอนแก่น

สิ่งที่น่าสนใจ : แบบจำลองฮีตสิบสอง แสดงเรื่องราวงานบุญตามวัฏจักรข้าว

พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
043 754 380 ต่อ 1384
043 754 380 ต่อ 1384
www.museum.msu.ac.th
เปิดบริการวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 08.00 – 16.30 น.ไม่เสียค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑ์มหาวิทยาลัยมหาสารคามก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2542 เพื่อสื่อสารถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมทั้งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาองค์ความรู้ด้านพิพิธภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมให้สังคมได้รับผลประโยชน์จากกิจการพิพิธภัณฑ์ ทั้งในด้านการปลูกจิตสำนึกให้รู้จักคุณค่าและความสำคัญของท้องถิ่น พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเรือนอีสานในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ เรือนอีสานประยุกต์ที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องประชุม คลังพิพิธภัณฑ์ หอจดหมายมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และนิทรรศการพัฒนาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรือนโข่งเป็นที่ตั้งของชมรมนาฏศิลป์และดนตรีพื้นเมือง เรือนเกยเป็นที่ตั้งของโครงการอนุรักษ์ใบลานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล้าข้าวและเรือนตูบต่อเล้าจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตชาวลุ่มแม่น้ำชี เรือนผู้ไทจัดแสดงนิทรรศการภูมิปัญญาชาวลุ่มแม่น้ำชี อีกทั้งยังมีลานกิจกรรม และสถานีศึกษาสัตว์อีกด้วย

สิ่งที่น่าสนใจ : อาคารเล้าข้าวและเครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตชาวลุ่มแม่น้ำชี

โฮงประวัติศาสตร์ยโสธร

เลขที่ 17-19 ถนนนครปทุม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000
คุณสมพงษ์ อยู่คง 045 720 095, 045 711 278, 082 482 6084
yasothon.club@gmail.com http://yasothonhcc.blogspot.com/
เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00-18.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

โฮงประวัติศาสตร์ยโสธรเป็นพิพิธภัณฑ์เอกชน ตั้งอยู่ที่ชมรมอนุรักษ์มรดกยโสธรซึ่งเป็นที่พักของคุณสมพงษ์ อยู่คง โดยจัดแสดงวัตถุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของยโสธรและอีสานในอดีต คุณสมพงษ์ อยู่คง ยังได้เรียบเรียงประวัติศาสตร์จังหวัดยโสธรขึ้นตามเอกสารโบราณ และเรื่องเล่าของชุมชนต่างๆ จนเป็นหนังสือ “เล่าเรื่องยโสธร” นอกจากนี้โฮงประวัติศาสตร์ยโสธรยังตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ของเมืองยโสธรที่มีการทำบั้งไฟเป็นอาชีพ ชมรมอนุรักษ์มรดกยโสธรยังได้มีการร่วมกับเทศบาลเมืองยโสธรจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนเพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตในชุมชนเก่าแก่

สิ่งที่น่าสนใจ : การทำบั้งไฟยโสธร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ร้อยเอ็ด

ถนนเพลินจิต ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
043 514 456 043 514 456
Roi-Et National Museum : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ร้อยเอ็ด
เปิดบริการวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เสียค่าเข้าชม

เดิมจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมอีสาน โดยเน้นผ้าไหมและผ้าพื้นเมือง ต่อมากรมศิลปากรมีนโยบายจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำเมือง จึงได้ทำการปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาในการจัดแสดงให้ครอบคลุมเรื่องราวของจังหวัดร้อยเอ็ดในทุกด้าน ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรณี โบราณคดี ประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญ วิถีชีวิต ประเพณี และศิลปหัตถกรรม ภายในพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็น 3 ชั้น ชั้นที่ 1 จัดแสดงเรื่องภูมิศาสตร์และธรณีวิทยา แนะนำจังหวัดร้อยเอ็ด ประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดและศิลปินแห่งชาติ ชั้นที่ 2 จัดแสดงเรื่องโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุครัตนโกสินทร์ และศิลปะพื้นบ้านต่างๆ ชั้นที่ 3 จัดแสดงเรื่องวิถีชีวิตประเพณี และงานศิลปหัตถกรรม โดยเฉพาะผ้าไหม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดร้อยเอ็ด

สิ่งที่น่าสนใจ : โบราณวัตถุในศิลปะเขมรและร่องรอยวัฒนธรรมเขมรที่พบในบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้

พิพิธภัณฑ์เมืองบัว

หมู่ 6 ถนนเกษตรวิสัย – ท่าตูม ตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 45150
สำนักงานเทศบาลตำบลเมืองบัว 043 672 004 – 5
043 672 199, 043 672 005
เปิดบริการเวลา 09.00-16.30 น. ไม่เก็บค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑ์เมืองบัวก่อตั้งขึ้นเพื่อจัดแสดงโบราณวัตถุที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ชุมชนโบราณเมืองบัว ชุมชนแห่งนี้มีคูน้ำคันดินล้อมรอบเป็นรูปวงรี ภายในเมืองมีเนินดินขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโบราณสถานในศิลปะเขมรแบบบายน จากการขุดค้นทางโบราณคดีในชุมชนแห่งนี้ได้พบหลุมฝังศพจำนวนมากตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ (3,000 – 2,000 ปีมาแล้ว) ต่อเนื่องมาถึงยุคร่วมสมัยกับทวารวดี (2,000 – 1,300 ปีมาแล้ว) และยุคที่ได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมเขมรสมัยเมืองพระนคร (1,000 – 700 ปีมาแล้ว) รูปแบบการฝังศพของชุมชนโบราณแถบนี้มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากชุมชนโบราณแห่งอื่นๆ คือ พิธีการฝังศพครั้งที่ 2 ในหม้อทรงแคปซูล ซึ่งมีการขุดพบเป็นบริเวณกว้าง นิทรรศการจัดแสดงภายในอาคารชั้นเดียว ภายในห้องจัดแสดงมีการแสดงตัวอย่างของหม้อที่ใช้ฝังศพรูปทรงต่างๆ พร้อมข้อมูลทางโบราณคดีที่น่าสนใจ

สิ่งที่น่าสนใจ : ภาชนะดินเผาบรรจุกระดูก พิธีกรรมหลังความตายที่แหล่งโบราณคดีบ้านเมืองบัว

พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญา บ้านกู่กาสิงห์

วัดสว่างอารมณ์ (กู่) เลขที่ 79 หมู่ 2 บ้านกู่กาสิงห์ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 45150

ดร.อำคา แสงงาม 084 7897006 Kru_amkha@hotmail.com

http://kukasing.blogspot.com/

เปิดทำการทุกวัน ไม่เก็บค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

พิพิธภัณฑ์มรดกภูมิปัญญา บ้านกู่กาสิงห์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2548 โดยสภาวัฒนธรรมตำบลกู่กาสิงห์ เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชาวตำบลกู่กาสิงห์ และบุคคลทั่วไป เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวตำบลกู่กาสิงห์ และเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชาวทุ่งกุลาร้องไห้ ให้เด็กเยาวชนเข้าศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ในตำบลกู่กาสิงห์ พร้อมด้วยผู้มีภูมิปัญญาสาขาต่าง ๆ ในตำบลกู่กาสิงห์ให้การสนับสนุน และบริจาคสิ่งของเครื่องใช้เพื่อจัดแสดง พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในอาคารศาลาการเปรียญชั้นบน มีการแบ่งหมวดหมู่ของวัตถุต่าง ๆ และจัดแสดงแบบเรียบง่าย ได้แก่ เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน เครื่องจักสาน เครื่องใช้ในพุทธศาสนา เอกสารต่างๆ เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวัฒนธรรมข้าวในทุ่งกุลาร้องไห้

พิพิธภัณฑ์เมืองจำปาขัน

โนนอีกา บ้านหนองจาน หมู่ 7 ตำบลจำปาขัน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานปลัดเทศบาลจำปาขัน 043 501 082, 043 588 505
043 501 082
เปิดบริการทุกวัน ไม่เสียค่าใช้จ่าย /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

พิพิธภัณฑ์เมืองจำปาขันตั้งอยู่ในบริเวณเมืองโบราณบ่อพันขัน ที่มีอายุตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยวัฒนธรรมเขมรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันมีชื่อเรียกว่า “เมืองจำปาขัน” ซึ่งมีโบราณสถานที่สำคัญคือ พระธาตุบ่อพันขัน แหล่งเกลือโบราณบ่อพันขัน และแหล่งโบราณคดีเนินขันหมาก พิพิธภัณฑ์เมืองจำปาขันได้ก่อตั้งขึ้นตามแนวคิดของผู้บริหารเทศบาลตำบลจำปาขัน และความร่วมมือจากชุมชน โดยก่อสร้างขึ้นในราวปี พ.ศ.2553 บริเวณโนนอีกาห่างจากเขตหมู่บ้านประมาณ 1 กิโลเมตร อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นเรือนไม้ยกพื้นสูงตามแบบเรือนอีสาน ภายในจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวบ้าน เช่น ขันหมาก ก่องข้าว กระติบ และพระพุทธรูปไม้แกะสลัก

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการทำเกลือทุ่งกุลา

พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา

อาคาร 10 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
044 009 009 ต่อ 1013,1020
http://www.koratculture.com พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา Korat Museum
เปิดบริการทุกวัน เวลา 09.00 -15.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

เมื่อ พ.ศ. 2523 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยครูนครราชสีมา ได้มีการจัดตั้ง “หอวัฒนธรรม” ขึ้น เพื่อเป็นสถานที่เก็บรวบรวมโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและสิ่งอื่นๆ ที่ได้รับจากการบริจาคและขอซื้อเพิ่มเติม ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 ได้ย้ายหอวัฒนธรรมไปอยู่ที่อาคาร 2 ซึ่งเป็นอาคารไม้ดั้งเดิมของสถาบันฯ และมีการย้ายไปตั้งที่อาคาร 1 ในระยะต่อมา ในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการรื้อถอนอาคาร 1 เพื่อดำเนินการก่อสร้างศูนย์รวมกิจการนักศึกษาและหอประชุมนานาชาติ ในปี พ.ศ. 2556 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เศาวนิต เศาณานนท์ อธิการบดี ในขณะนั้น ได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 4.5 ล้านบาท เพื่อดำเนินการออกแบบและจัดสร้างนิทรรศการที่อาคาร 10 ซึ่งเป็นอาคารเดิมของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยได้ปรับปรุงบทและเนื้อหาการจัดแสดงโดยใช้รูปแบบเดิมที่เคยจัดแสดงมา และสร้างความเชื่อมโยงของเรื่องราวร่วมกับโบราณวัตถุที่จัดแสดง และพัฒนาเนื้อหาด้านความเจริญของจังหวัดนครราชสีมาในด้านต่างๆ เพิ่มเติม โดยใช้ชื่อ “พิพิธภัณฑ์เมืองนครราชสีมา” ภายใต้แนวคิด “บรรยากาศย้อนอดีต เพลินพินิจนครราชสีมา” ก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนเมษายน พ.ศ. 2557

สิ่งที่น่าสนใจ : ยุคโลหะในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของนครราชสีมา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย

เลขที่ 8 หมู่ 2 ถนนท่าสงกรานต์ ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110
044 471 167, 044 481 269 044 471 167
phimaimuseum@hotmail.com
Phimai National Museum:พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย
เปิดบริการวันพุธ – วันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 16.00 น. เสียค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย ก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ.2507 เป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งที่จัดแสดงโบราณวัตถุที่ค้นพบจากการขุดแต่งบูรณะปราสาทพิมาย การขุดแต่งบูรณะโบราณสถานและการขุดค้นทางโบราณคดีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ต่อมาใน พ.ศ. 2532 กรมศิลปากรเข้ามาพัฒนาและปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง (โครงการอีสานเขียว) เสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2536 และเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม ปีเดียวกัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิมาย ภายในอาคารแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 จัดแสดงเรื่องพัฒนาการทางสังคมในดินแดนอีสานตอนล่าง แสดงรากฐานการกำเนิดอารยธรรม จั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงปัจจุบัน ส่วนที่ 2 จัดแสดงโบราณวัตถุศิลปะเขมรในประเทศไทย โบราณคดีและประวัติศาสตร์ของพิมาย ส่วนที่ 3 เป็นอาคารจัดแสดงกลางแจ้ง จัดแสดงโบราณวัตถุที่เป็นส่วนประกอบสถาปัตยกรรมปราสาทหิน เช่น ทับหลัง หน้าบัน เสาประดับกรอบประตู ที่พบจากโบราณสถานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องโลหะในวัฒนธรรมเขมรที่พบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ห้องไทยศึกษานิทัศน์

ห้องไทยศึกษานิทัศน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
044 224 856, 044 224 258
044 224 212, 044 224 205
ge@sut.ac.th
ห้องไทยศึกษานิทัศน์
เปิดบริการทุกวันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

เดิมห้องไทยศึกษานิทัศน์ เป็นส่วนหนึ่งของภาควิชาสังคมศึกษา และมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรียกว่า “ห้องปฏิบัติการทางมานุษยวิทยาของอีสาน” ซึ่งเป็นการสะสมรวบรวมและจัดแสดงวัสดุทางวัฒนธรรม จากความสนใจทางวิชาการและความประทับใจส่วนตัวของ อาจารย์สุริยา สมุทคุปติ์ ที่มีต่อวัฒนธรรมพื้นบ้านของอีสาน มาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2525 ซึ่งเป็นปีแรกที่อาจารย์เริ่มทำงานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อย้ายมาทำงานที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในปี พ.ศ.2536 ห้องปฏิบัติการทางมานุษยวิทยาของอีสานจึงได้ย้ายมาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ และได้รับการปรับปรุงให้เป็น “ห้องไทยศึกษานิทัศน์” เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยแห่งใหม่นี้ ภายในห้องได้มีการจัดนิทรรศการวัตถุทางวัฒนธรรมในภาคอีสานและวัตถุทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักสาน เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านต่างๆ และระหัดวิดน้ำที่ใช้ในพื้นที่ลำตะคอง

สิ่งที่น่าสนใจ : ว่าวสนู ว่าวอีสานที่ใช้ส่งสารถึงพญาแถน

ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด

หมู่ 11 บ้านโนนวัด ตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 30160

องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม 044 756 400 044 756 401

แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด

เปิดบริการทุกวัน ไม่เสียค่าเข้าชม /นัดหมายเพื่อขอเข้าชม

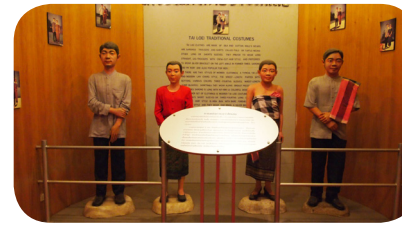
ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดีบ้านโนนวัด ตั้งอยู่ในแหล่งโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์บ้านโนนวัด ก่อตั้งขึ้นโดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พร้อมการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล โดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม ชุมชนบ้านโนนวัด และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภายในจัดแสดงเรื่องราวความสำคัญของอารยธรรมลุ่มแม่น้ำมูลตอนต้น ในเขตอำเภอโนนสูง นครราชสีมาที่มีความต่อเนื่องยาวนานกว่า 3000 ปี โดยเฉพาะในพื้นที่บ้านโนนวัด ที่มีการศึกษาตามแนวทางโบราณคดี โดยนักโบราณคดีจากต่างประเทศ ตลอดจนแบบจำลองของบ้านในชุมชนปัจจุบัน

สิ่งที่น่าสนใจ : เรื่องราวของวัฒนธรรมยุคเหล็กในแอ่งโคราช

Maloei พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมจังหวัดเลย

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
042 835 224 ถึง 8 ต่อ 5128
http://www.maloei.com
Maloei museum
เปิดทำการทุกวัน เวลา 08.30 – 16.00 น. (เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์) ไม่เสียค่าเข้าชม

ในปี พ.ศ.2529 ได้มีประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม ให้จังหวัดมีศูนย์วัฒนธรรม 2 ระดับ คือศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ โดยใช้องค์กรในท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น สถาบันราชภัฏ โรงเรียน สถาบันเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา เป็นต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจึงได้รับเกียรติให้เป็นที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม และได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย โดยเดิมใช้อาคารโรงเรียนสาธิต เป็นสถานที่ดำเนินการ ต่อมาในปี พ.ศ.2533 ได้รับอนุมัติงบประมาณการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 3.75 ล้านบาท ได้สร้างอาคารแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2535 และใช้เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจังหวัดเลยจนปัจจุบัน ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์จัดแสดงประวัติและวิวัฒนาการทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดเลย โดยใช้เทคนิคการจัดแสดงที่น่าสนใจ

สิ่งที่น่าสนใจ : วัฒนธรรมของจังหวัดเลยที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ เช่น ผีตาโขน ผีขนน้ำ

อีสานตอนใต้

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก

เลขที่ 172 หมู่ 6 ถนนบุรีรัมย์ - ลำปลายมาศ ตำบลหนองบัวโคก
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
085 774 8773 dindib_@hotmail.com
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก
เปิดทุกวันเวลา 08.00 - 18.00 น. ไม่เก็บค่าเข้าชม

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหนองบัวโคก จังหวัดบุรีรัมย์ก่อตั้งขึ้นโดย อาจารย์ทำนุ วรธงไชย อาจารย์สอนศิลปะพื้นบ้าน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีแรงบันดาลใจจากในช่วงปี พ.ศ. 2531 ขณะที่อาจารย์ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอาจารย์ทำนุได้เลือกทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เครื่องมือดักสัตว์ของชาวชนบท ในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” อีกทั้งในการสอนศิลปะพื้นบ้าน ทำให้สนใจเสาะหาเครื่องใช้พื้นบ้านมาเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาเรียนรู้ จึงเก็บสะสมรวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านอีสาน ที่ชาวบ้านทำขึ้นใช้เองในชีวิตประจำวัน อาจารย์ได้ลงเก็บข้อมูลภาคสนาม บันทึกภาพ ร่างภาพเขียนภาพ สัมภาษณ์สอบถามผู้ใช้ รวมทั้งนำเครื่องมือเหล่านั้นมาทดลองการใช้งาน ในปี พ.ศ. 2540 อาจารย์ได้สร้างอาคารหลังแรกในบริเวณบ้านพัก เพื่อจัดเก็บผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นที่บ้านที่สะสมไว้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ เข้ามาศึกษาดูงาน ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ.2548 ได้สร้างอาคารขึ้นอีกหนึ่งหลัง เพื่อจัดทำพิพิธภัณฑ์อย่างเต็มรูปแบบ และจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านที่รวบรวมไว้กว่า 1,000 ชิ้น โดยได้แยกหมวดหมู่เครื่องมือเครื่องใช้ตามแต่ละประเภท ได้แก่ อาวุธและเครื่องมือล่าสัตว์ เครื่องมือดักจับสัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์ปีก เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร เป็นต้น พิพิธภัณฑ์ได้เปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2548

สิ่งที่น่าสนใจ : เครื่องมือดักจับสัตว์ในภาคอีสาน

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้

เลขที่ 439 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

044 612 221 ต่อ 159

044 612 858

www.bru.ac.th

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้จังหวัดบุรีรัมย์

เปิดบริการวันจันทร์ – วันอาทิตย์ เวลา 08.30 – 17.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีในแถบอีสานใต้ โดยมีที่มาจากในปี พ.ศ.2525 ได้มีการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอีสานใต้” จากนั้นจึงมีโครงการสร้างหอวัฒนธรรมในแผนหลักของจังหวัด และเกิดการก่อตั้ง “ศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้” ขึ้น อาคารศูนย์วัฒนธรรมอีสานใต้มีการก่อสร้างโดยจำลองรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบปราสาทหิน ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ภายในมี 2 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงนิทรรศการภูมิศาสตร์บริเวณอีสานใต้ และจังหวัดบุรีรัมย์ แหล่งที่ตั้งชุมชนโบราณของจังหวัดบุรีรัมย์ โบราณวัตถุสมัยต่างๆ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยทวารวดี สมัยวัฒนธรรมเขมร เรื่องช้างและชาวกูยในบุรีรัมย์ ส่วนชั้นบนจัดแสดงวิถีชีวิตของชาวบุรีรัมย์ในอดีต เช่น แบบจำลองบ้านเรือน ครัวอีสาน เครื่องดนตรีอีสาน เครื่องมือดักจับสัตว์ในอีสาน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดพบในบุรีรัมย์ เช่น เครื่องปั้นดินเผา เทวรูปในศิลปะเขมร และเครื่องถ้วยในรูปแบบต่างๆ

สิ่งที่น่าสนใจ : ภาพถ่ายของเมืองในวัฒนธรรมเขมร แสดงการกักเก็บน้ำเพื่อเกษตรกรรมในวัฒนธรรมเขมร

ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสามเผ่า

วัดคุรุราษฎร์บำรุง หมู่ 17 ตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160

081 3699555

เปิดทุกวัน ไม่เสียค่าเข้าชม

ศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนสามเผ่า ก่อตั้งขึ้นโดยการนำของพระอธิการบุญเลียบ จันทสุทโธ เจ้าอาวาสวัดคุรุราษฎ์บำรุง พร้อมทั้งองค์กรในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อเป็นการจัดแสดงการรวมกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในชุมชนเดียว ประกอบด้วย ชุมชนเขมร ชุมชนส่วย และชุมชนลาว ในตำบลหนองเต็ง โดยมีประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน เช่น ลาวมีประเพณีบุญบั้งไฟ บุญข้าวจี่ บุญข้าวปุ้น เขมรมีประเพณีโดนตา สาดใหญ่ ตักบาตรเทโว บวช แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ส่วยมีประเพณีปันโจล หรือแกลวมอ ฯลฯ แต่ชุมชนเหล่านี้แตกต่างกันในเรื่องการใช้ภาษา ภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงวัตถุเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านของชุมชนสามเผ่า โดยจัดแบ่งตามประเภทของการใช้งาน เช่น เครื่องมือในการเกษตร เครื่องจักสาน เป็นต้น

สิ่งที่น่าสนใจ : วัฒนธรรมของชุมชนสามเผ่าที่อยู่ร่วมกัน

ห้องภาพเมืองสุรินทร์

อาคารห้องภาพเมืองสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
เลขที่ 65 ถนนสุรินทร์-ปราสาท ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000
คุณพัทธนันท์ โอษฐ์เจษฎา 044 518 786, 085 860 2056
surinsamosorn@gmail.com, o_pattanan@yahoo.com
http://suringallery.blogspot.com
เปิดบริการวันพุธ – วันเสาร์ เวลา 10.00 – 18.00 น. ไม่เสียค่าเข้าชม

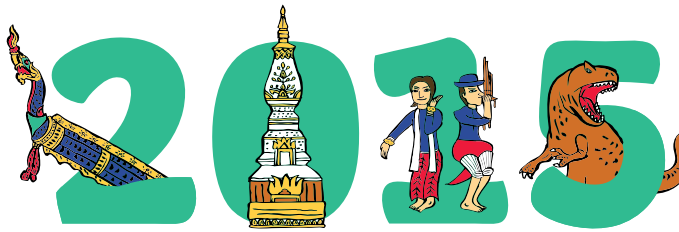

ห้องภาพเมืองสุรินทร์ เกิดจากความร่วมมือของสำนักงานจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ และสำนักสุรินทร์สโมสร ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความสนใจศึกษาเรื่องราวของเมืองสุรินทร์ในอดีต ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตของผู้คน ฯลฯ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า ห้องภาพเมืองสุรินทร์ก่อตั้งขึ้นโดยมีที่มาจากการจัดงานภาพเก่าเล่าเรื่องเมืองสุรินทร์ ของสำนักสุรินทร์สโมสร จำนวน 21 ครั้ง ตามสถานที่ต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา อาคารห้องรับรองพิเศษของสถานีรถไฟ ตลอดจนวัดวาอาราม ต่างๆ โดยเปลี่ยนหัวข้อการเสวนาไปตามสถานที่ต่าง ๆ ในการจัดงานทุกครั้งจะมีการจัดเสวนาเล่าเรื่องเมืองสุรินทร์ในอดีต โดยเชิญผู้มีความรู้ ผู้อาวุโส มาบอกเล่าประสบการณ์และเรื่องราวต่างๆ ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ต่อมาได้มีการใช้อาคารด้านหน้ามหาวิทยาลัยจัดเป็นห้องภาพเมืองสุรินทร์ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ของเมืองสุรินทร์ในอดีต อาคารห้องภาพเมืองสุรินทร์เป็นอาคารขนาดเล็ก จัดแสดงภาพถ่ายทั้งเก่าและใหม่ที่เกี่ยวเนื่องกับเมืองสุรินทร์ ให้ผู้เข้าชมได้เรียนรู้เรื่องราวเมืองสุรินทร์ได้อย่างน่าสนใจ

สิ่งที่น่าสนใจ : ภาพถ่ายเก่าเกี่ยวกับการปลูกและขายข้าวในเมืองสุรินทร์ ซึ่งเป็นแหล่งข้าวแห่งอีสานใต้

มิวเซียม เฟสติวัล

MUSEUM • FESTIVAL

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ
เลขที่ 4 ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
National Discovery Museum Institute 4 Sanam Chai Road, Phra Nangkok 10200
Tel. : 66 (0) 2225 2777 Fax : 66 (0) 2225 2775
www.museumsiam.com/facebook.com/museumsiamfan